

Barn- och ungdomsnämnden Verksamhetsberättelse 2017

**Maximalt lärande
Likvärdiga möjligheter
Lust och engagemang**

Innehållsförteckning

Nämndens ordförande.....	1
Måluppfyllelse barn- och ungdomsnämndens verksamheter 2017.....	2
Förskola och annan pedagogisk verksamhet.....	3
Indikatorer för måluppfyllelse.....	3
Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse.....	3
Nämndens analys samt bedömning.....	4
Förskoleklass och grundskola.....	5
Indikatorer.....	5
Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse.....	7
Nämndens analys samt bedömning.....	7
Grundsärskola.....	12
Indikatorer.....	12
Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse grundskola.....	12
Nämndens analys samt bedömning.....	12
Fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.....	13
Indikatorer.....	13
Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse i fritidshemmet.....	13
Nämndens analys samt bedömning.....	14
Ungdoms- och fritidsverksamhet 10-16 år samt förebyggande verksamhet.....	14
Indikatorer.....	15
Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse.....	15
Nämndens analys samt bedömning.....	15
Verksamhetsuppföljning.....	17
Jämförelser och verksamhetsmätt.....	18
Ekonomi.....	22
Investeringar.....	23
Lokalförsörjning.....	24

Nämndens ordförande

Linköping är en bra kommun för barn och unga att växa upp i. Många års arbete av engagerade och kompetenta medarbetare ger resultat. Vi har väl fungerande skolor och förskolor, och jämför vi med liknande kommuner är skolresultaten goda.

Trots det återstår flera utmaningar. Många elever lämnar fortfarande grundskolan med otillräckliga kunskaper. Vårt utbildningssystem klarar inte att i tillräckligt hög grad kompensera för de olika förutsättningarna som barnen och ungdomarna har. I en kommun som Linköping borde vi lyckas bättre.

Barn- och ungdomsnämnden behöver säkerställa ett systematiskt kvalitetsarbete i hela sin verksamhet. Vi behöver också ha ett långsiktigt sektorsövergripande arbete där vi möjliggör trygga och goda uppväxtvillkor för alla barn. Under 2017 tog vi därför flera initiativ, bland annat genom att utöka antalet familjecentraler, förstärka föräldrautbildningarna, utöka alla barns rätt till förskola, säkra skolgången åt familjehemsplacerade barn och permanenta satsningen med familjeombud som riktar sig till familjer i behov av stort stöd.

Ytterligare en utmaning är rekryteringsområdet. Ska vi fortsätta utveckla vårt utbildningssystem de kommande tio åren behöver vi rekrytera fler förskolelärare och lärare. Det är attraktivt att vara anställd i Linköpings skolor och förskolor, men vi måste fortsätta jobba för att ge alla medarbetare goda arbetsvillkor. Vi behöver förbättra arbetsmiljön och framförallt ge medarbetarna goda förutsättningar att göra ett bra jobb.

Jakob Björneke (S)
Ordförande barn- och ungdomsnämnden

Måluppfyllelse barn- och ungdomsnämndens verksamheter 2017

Barn- och ungdomsnämndens mål

Nedan redovisas barn- och ungdomsnämndens mål samt vilka av kommunfullmäktiges övergripande mål som de i första hand bidrar till samt nämndens bedömning av måluppfyllelsen.

Maximalt lärande

Alla barn och elever utmanas i sitt lärande och förväntas nå så långt som möjligt i sin utveckling.

Kommunfullmäktiges övergripande mål som nämndens mål kopplas till:

3. En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor.

Bedömning av måluppfyllelsen för målet Maximalt lärande

Utifrån redovisade indikatorer bedöms målet som delvis uppnått.

Likvärdiga möjligheter

Samtliga verksamheter ska bidra till att utjämna skilda förutsättningar.

Kommunfullmäktiges övergripande mål som nämndens mål kopplas till:

3. En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor.

7. En sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet.

Bedömning av måluppfyllelsen för Likvärdiga möjligheter

Utifrån redovisade indikatorer bedöms målet som ej uppnått.

Lust och engagemang

Samtliga barn och elever trivs, bemöts av engagerad personal (ständigt lärarande personal) och känner sig delaktiga.

Kommunfullmäktiges övergripande mål som nämndens mål kopplas till:

3. En kommun med höga kunskapsambitioner och trygga uppväxtvillkor.

4. En kommun där alla kan leva ett hälsosamt och meningsfullt liv.

Bedömning av måluppfyllelsen för målet Lust och engagemang

Utifrån redovisade indikatorer bedöms målet som delvis uppnått.

Förskola och annan pedagogisk verksamhet

Förskola och pedagogisk omsorg är avsedd för barn i åldern 1 till och med 5 år. Verksamheten regleras av skollagen och ska tillhandahållas i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller

barnets eget behov. Förskola eller pedagogisk omsorg erbjuds även barn, 1-5 år, vars vårdnadshavare är arbetslös eller föräldraledig. Utöver skollagen styrs förskolan av Läroplan för förskolan – Lpfö 98/16.

Verksamhet bedrivs i följande former:

Förskola för barn 1-5 år, inkl. allmän förskola, pedagogisk omsorg (familjedaghem) för barn 1-5 år, dygnet- runt- omsorg för barn 1-13 år vars vårdnadshavare arbetar obekvämt arbetstid samt öppen förskola/familjecentral som tar emot barn som tillsammans med sin vårdnadshavare deltar i verksamheten. För 2018 beräknas ca 8 600 barn (i snitt under året) vara inskrivna i 185 förskolor, 138 i kommunal regi och 45 i fristående regi, och 23 familjedaghem varav 7 är kommunala och 16 är enskilda.

Indikatorer för måluppfyllelse

	Kopplat mot nämndens respektive mål	Indikator	Målvärde	Uppnått värde	Utveckling sedan föregående mätning
1	Maximalt lärande	Andel legitimerade förskollärare i förskolan	70 %	40 %	Samma som föregående år
2	Maximalt lärande	Andel inskrivna barn i förskola 3-5 år.	100 %	96 %	Samma som föregående år
3	Likvärdiga möjligheter	Andel inskrivna barn 3-5 år i förskola och pedagogisk omsorg, uppdelat på barn boende i socioekonomiskt utsatta bostadsområden gentemot övriga bostadsområden. Skillnaden ska minska.	Skillnaden ska minska över tid utan att andelen totalt inskrivna minskar.	Socioekonomiskt utsatta områden 90 % Övriga områden 96 % Skillnaden: 6 %	Samma som föregående år
4	Likvärdiga möjligheter	Det kommungemensamma resultatet som rör "genus och jämställdhet" från insynsbesöket i förskolan ska öka.	6 på en 7-gradig skala	3,1	Svag ökning från 2,9
5	Maximalt lärande	Det kommungemensamma resultatet som rör "Utveckling och lärande" från insynsbesöket i förskolan ska öka.	6 på en 7-gradig skala	4,8	Ökning från 4,4 föregående år
6	Lust och engagemang	Andel vårdnadshavare som uttrycker att de känner sig lugna och trygga under dagen när deras barn är i förskolan/familjedaghemmet (attitydundersökningen förskola).	100 %	95 %	Samma som föregående år
7	Lust och engagemang	Det kommungemensamma resultatet som rör barns inflytande från insynsbesöken (förskolan).	6 på en 7-gradig skala	4,4	Svag ökning från 4,3
10		Matsvinnet ska minska i förskola och skola (tallrikssvinn i %)	0 %	7 %	

Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse

- Ökad tillgång på förskoleplatser
- Mindre barngrupper i förskolan
- Fortsatt rekrytering av förste förskollärare
- Öppnande av ny familjecentral
- Fortsatt uppföljning av föräldrars inflytande via insynsbesök i förskolan.
- Utbildningsinsatser för giftfri förskola

Nämndens analys samt bedömning

Andelen legitimerade förskollärare har ökat från 37 % (december 2016) till 40 % (december 2017). Utöver förskollärare har det under året även anställts barnskötare och övrig personal till förskolorna. Det finns fortsatt ett stort behov av att anställa legitimerade förskollärare, då andelen förskollärare är för låg jämfört med målet. Det är stor variation mellan

olika förskolor avseende andelen legitimerade förskollärare, vilket på sikt behöver utjämnas för att skapa en större likvärdighet i kvaliteten.

Utbildningskontoret har haft ett fortsatt behov rekrytering av förste förskollärare, det är vissa svårigheter med att lyckas rekrytera förste förskollärare vilket är något som det fortsatt behöver arbetas med under 2018. Uppdraget som förste förskollärare innebär att arbeta för att säkra god undervisning, utveckla verksamheten samt att locka till fler förskollärare till verksamheten.

Andelen inskrivna barn i förskola 3-5 år ligger på samma nivå som föregående år. Utbyggnad av förskoleplatser pågår för att möta stora behov av platser i vissa områden. Utbyggnaden kan förhoppningsvis leda till att andelen inskrivna barn ökar ytterligare. Det är en utmaning att öka antalet förskoleplatser då det är brist på legitimerade förskollärare, barnskötare och övrig personal.

Skillnaden för andelen inskrivna barn i förskolorna i de socioekonomiskt utsatta områden jämfört med övriga bostadsområden kvarstår. Utbyggnaden av förskoleplatser i de socioekonomiskt utsatta områdena fortsätter under kommande år.

Resultaten från insynsbesöken när det gäller genus och jämställdhet samt utveckling och lärande har ökat marginellt, men ligger fortfarande under målvärdet. Arbetet med dessa frågor behöver vidareutvecklas för att bli en del av den ordinarie verksamheten.

Sedan hösten 2016 har arbete för att minska barngruppernas storlek pågått på samtliga kommunala förskolor i Linköping. Under 2017 har arbetet implementerats och ses som en framgångsfaktor för att säkerställa lärande och utveckling för varje enskilt barn. Förskolechefers verksamhetsuppföljning visar att möjligheten att följa varje enskilt barns lärande har ökat när personal delar in barnen i mindre grupper och en tydlig ansvarsfördelning för personalen görs.

Förskolan arbetar medvetet och aktivt med att introducera familjerna i verksamheten för att skapa en grundläggande trygghet hos barn och vårdnadshavare. För att ge vårdnadshavare möjlighet till insyn för att kunna påverka inom olika delar i verksamheten finns olika samverkansmöjligheter som t.ex. föräldraråd.

De resultat som tydligt kan visa vårdnadshavares nöjdhet mäts via den årliga attitydundersökningen. Den upplevda trygghet vårdnadshavarna känner när de lämnar sitt barn i förskolan ligger på en fortsatt hög nivå.

Från och med hösten 2017 har en organisationsförändring genomförts. De tidigare fyra skolområdena har utökats till sex områden, varav två områden har ansvar för förskolan med en områdeschef i vardera området. Syftet med denna förändring är att möjliggöra fokusering på förskolans uppdrag och utveckling.

Under hösten 2017 har områdescheferna genomfört verksamhetsuppföljningar med samtliga förskolechefer.

Uppföljningar visar att bristen på pedagoger har lett till att förskolecheferna använt mycket tid till rekryteringsprocesser. Detta medför att möjligheten att vara pedagogisk ledare i verksamheten minskar. Ett rekryteringscenter har startat för att avlasta förskolechef i rekryteringarna.

För att få maximalt lärande, likvärdighet, lust och engagemang är arbetet med att få legitimerade förskollärare till verksamheten i Linköpings kommun väsentligt. För att locka nya förskollärare samt vidareutveckla, utmana och behålla den personal som finns i verksamheten är det viktigt att kommunen är en attraktiv arbetsgivare.

Förskolechefer uttrycker vid verksamhetsuppföljningen, att organisationen är en mycket viktig aspekt för förskolans slutliga resultat.

En del som särskilt framhålls är att på de förskolor där samtlig personal deltar aktivt i kvalitetsarbetet leder detta till en utveckling av verksamheten. Förskolor som har särskilt utsedda personer som ansvarar helt för dokumentationen av kvalitetsarbetet visar inte samma genomslag i verksamheten. Förskolor som prioriterat att ha avlösarteam som löser av för extra kvalitetsdagar upplever goda resultat i verksamhetens kvalitet.

Som ytterligare en framgångsfaktor i kvalitetsarbetet inom förskolan ses kvalitetskoordinatorernas roll som stöd till förskolechef. Likaså det gemensamma kvalitetsvärderingsmaterialet KUL (Kvalitets Utveckling Linköping) som används av personalen för att utveckla verksamheten. Materialet i kombination med insynsbesöken, som görs vartannat år på varje förskola, är ett stöd för fortsatt utveckling i linje med läroplanen för förskolan, Lpfö 98/16.

Förskoleklass och grundskola

Grundskolans verksamhet består av förskoleklass och årskurserna 1-9. Läsåret 2017/18 finns det 55 kommunala och 11 fristående skolor i Linköping. Totalt går 17 894 elever i grundskolan läsåret 2017/2018. Av dessa går ca 2 550 elever i en fristående skola, vilket motsvarar 14 %.

I grundskolan ges eleverna undervisning i 17 ämnen. Från höstterminen i årskurs 6 får elever i grundskolan betyg. Eleverna i årskurs 6 ska få betyg i alla ämnen som de fått undervisning i bortsett från språkval. Betyg i språkvalet ska sättas från och med höstterminen i årskurs 7. För att bli behörig till ett nationellt yrkesprogram på gymnasieskolan krävs minst betyg E i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk samt ytterligare fem betyg. För att bli behörig till ett nationellt högskoleförberedande program krävs minst betyget E i matematik, engelska och svenska/svenska som andraspråk samt ytterligare 9 ämnen.

Indikatorer

	Mål	Indikator	Målvärde	Föregående värde	Uppnått värde	Trend
8.	Maximalt lärande	Språklig medvetenhet förskoleklass	Andelen elever med stanine 1-3 minskar, andelen med stanine 7-9 ökar	Resultat – ht-16 Andelen stanine 1-3: 28 % Andelen stanine 7-9; 22 %	Resultat – ht-17 Andelen stanine 1-3: 29 % Andelen stanine 7-9; 22 %	
9.	Maximalt lärande	Andel elever i årskurs 1 som kan läsa. Andel elever i årskurs 1 som kan läsa (minst uppnått nivå A i Skolverkets bedömningsstöd)	100 %		Resultat vt-17 Svenska 95 % SVA 75,9 %	
10.	Maximalt lärande	Andel elever i åk 3 som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska/SVA respektive matematik(%)	100 %	Resultat vt-16 Sv/Sva: 70 % Ma: 65 %	Resultat vt-17 Sv/Sva: 72 % Ma: 64 %	
11.	Maximalt lärande	Andel undervisande lärare, åk 1-3, som är behöriga att undervisa i Svenska/SVA respektive matematik.	100 %	HT 2017: Ma: 87% Sv:88% SVA: 56 %	VT-18 Ma: 93% Sv:96% SVA: 81 %	
12.	Maximalt lärande	Elevers betygspoäng i åk 6 i matematik, svenska och svenska som andraspråk.	Öka över tid	Resultat vt-16 Sv: 13,9 Sva: 6,3 Ma: 13	Resultat vt-17 Sv: 14,0 Sva: 6,1 Ma: 12,9	
13.	Maximalt lärande	Andel undervisande lärare, åk 4-6, som är behöriga att undervisa i Svenska/SVA respektive matematik.	100 %	HT 2017: Ma: 73% Sv:71% SVA:19%	VT-18 Ma: 86% Sv:90% SVA:24%	
14.	Maximalt lärande	Andelen elever som uppfattar att de utmanas i undervisningen (attitydundersökningen)	100 %	Resultat ht-16 Åk 2-3: 91,1 % Åk 4-6: 87,5 % Åk 7-9: 85,3 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
15.	Maximalt lärande	Andel undervisande lärare i åk 7-9 som är behöriga i alla de ämnen de undervisar i.	100 %	HT 2017: Ma: 72% Sv:81% SVA:64%	VT-18 Ma: 88% Sv:84% SVA:61%	
16.	Maximalt lärande	Elever i åk 9, meritvärde (kommunala skolor)	Ökar	Resultat vt-16 Alla elever: 219,4 Exkl. nyanlända: 230,4	Resultat vt-17 Alla elever: 218,1 Exkl. nyanlända: 230,4	
17.	Maximalt lärande	Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram andel (%)	100 %	Resultat vt-16 Alla elever: 81 % Exkl. nyanlända: 87,8 %	Resultat vt-17 Alla elever: 78,8 % Exkl. nyanlända: 87,1%	

18.	Maximalt lärande	Elever i åk. 9 som är behöriga till naturvetar- och teknikprogrammet andel (%)	100 %	<i>Resultat – vt-16</i> Alla elever 77 %	<i>Resultat vt-17</i> Alla elever 75,5 %	
19.	Maximalt lärande	Andel lärare med behörighet och lärarlegitimation i respektive ämne åk 1-9	100 %	HT 2017: För årskurs 1-9: 77,5% (andel undervisningsgrupper med en eller flera behöriga lärare)	VT-18 För årskurs 7-9: 64 %	
20.	Maximalt lärande	Andel elever med frånvaro över 10 procent.	0 %	<i>Resultat – vt-16</i> Åk 1-3: 17,4 % Åk 4-6: 16,6 % Åk 7-9: 33,6 %	<i>Resultat – vt-17</i> Åk 1-3: 19,7 % Åk 4-6: 20,0 % Åk 7-9: 39,0 %	
21.	Maximalt lärande	Andel elever som uttrycker att det är ett bra arbetsklimat på de flesta lektionerna (attitydundersökningen)	100 %	<i>Resultat – ht-16</i> Åk 2-3: 83 % Åk 4-6: 75,3 % Åk 7-9: 69 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
24.	Likvärdiga möjligheter	Elever i åk 9, meritvärde uppdelat på föräldrars utbildningsbakgrund. Skillnaden utifrån föräldrars utbildningsbakgrund ska minska. (Kommunala skolor)	Minska utan att eleverna totalt sett får lägre meritvärde.	2016 Förgymn eller gymnasial – 190,3 Eftergymn – 250,9 Tot meritvärde 219,2	2017 Förgymn eller gymnasial – 200 Eftergymn – 247,2 Tot meritvärde 218,1	
25.	Likvärdiga möjligheter	Elever i åk 9, meritvärde, uppdelat på kön. Skillnaden utifrån kön ska minska. (Meritvärdet ska öka för både flickor och pojkar samtidigt som skillnaden mellan könen minskar)	Minska utan att eleverna totalt sett får lägre meritvärde.	<i>Resultat vt- 16:</i> Pojkar: 210,4 Flickor: 230,3	<i>Resultat vt-2017:</i> Pojkar: 201,2 Flickor: 237,3	
26.	Likvärdiga möjligheter	Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, andel (%), uppdelat på elever boende i socioekonomiskt utsatta bostadsområden gentemot övriga bostadsområden. Skillnaden ska minska.	Skillnaden ska minska över tid utan att totala andelen minskar.	<i>Resultat vt- 16</i> Soc utsatta omr: 60 % Övriga områden 89 % Skillnaden: 29 %	<i>Resultat vt- 17</i> Soc utsatta omr: 58 % Övriga områden 82 % Skillnaden: 24 %	
29	Lust och engagemang	Andel elever som uttrycker att de känner sig trygga i skolan (attitydundersökning grundskola).	100 %	<i>Resultat ht-16</i> Åk 2-3: 95,4 % Åk 4-6: 94,8 % Åk 7-9: 93,7 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
34	Lust och engagemang	Andel elever som upplever att de blivit mobbade (kränkande behandling, enkätfråga i "Om Mig" till elever årskurs 8).	0 %	10,9 %	10,9 %	

35	Lust och engagemang	Andelen positiva svar gällande frågan "Hur tycker du att din hälsa är", enkätfråga i "Om Mig" till elever i årskurs 8, uppdelat på kön	100 %	Flickor:66,7 % Pojkar:82,9 %	Flickor:62 % Pojkar:80 %	
36	Lust och engagemang	Andelen i elever som ofta känner sig stressade en vanlig dag i skolan (enkätfråga i "Om Mig" till elever årskurs 8).	Minskar	Flickor:47,7 % Pojkar:20,2 %	Flickor:59 % Pojkar:23 %	
37	Lust och engagemang	Elevers ogiltiga frånvaro på lektioner i årskurs 7-9 (andel av total kvitterad tid, mäts HT).	0 %	1,63 (2016)	1,66 (2017)	
40	Lust och engagemang	Matsvinnet ska minska i förskola och skola (tallrikssvinn i %).	0 %	6 %	7 %	
42	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande elevers syn på deras inflytande i skolan (attitydundersökningen)	100 %	<i>Resultat ht-16</i> Åk 2-3:86,0 % Åk 4-6:78,9 % Åk 7-9:64,9 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	

Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse

- Strukturerat professionellt lärande/kollegialt lärande utifrån läroplansmålen för att utveckla lärarprofessionen
- Kompetensförsörjningsinsatser, exempelvis läraryftet, speciallärarutbildning och marknadsföringsaktiviteter
- Förbättrat förutsättningarna för alla förstelärarna i form av tid för uppdraget
- Pågående pilotprojekt för att underlätta lärarnas arbetssituation
- Implementeringsinsatser för nytt läroplanskapitel för förskoleklassen
- Ökad lärartäthet i förskoleklass och i lågstadiet (lågstadiesatsningen)
- Erbjudit läxhjälp och annat stöd för eleven i skolarbetet (ex återkopplingstid lärare -elev)
- Erbjudit nyanlända elever utökad undervisningstid i svenska som andraspråk årskurs 1-9
- Ökad samverkan grundskola och gymnasieskola vad gäller nyanlända elever
- Kompetensutvecklingsinsatser för lärare i form av exempelvis läslyft, specialpedagogiklyft, Lärande för hållbar utveckling och Naturvetenskap och teknik för alla
- Kompetensutveckling för rektorer och deras ledningsgrupper; Synligt lärande
- Fortsatt utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet, bland annat likvärdig verksamhetsuppföljning av områdeschefer
- Genomlysning av elevhälsans arbetssätt och organisation
- Genomfört Interna Insynsbesök årskurs 1-9
- Ombyggnationer och modernisering av skollokaler för att möta krav på pedagogiska lärmiljöer

Nämndens analys samt bedömning

Framgångsfaktorer för ökad måluppfyllelse

Barn- och ungdomsnämndens tre mål har varit utgångspunkt i områdeschefernas verksamhetsuppföljning hösten 2017. Områdeschefer och rektorer beskriver samfällt att få mål är en framgångsfaktor för en bättre måluppfyllelse. Andra framgångsfaktorer för ökad måluppfyllelse är fokus på kärnverksamheten, ett professionellt förhållningssätt, långsiktighet samt att vara en attraktiv arbetsgivare. Likaså är tydliga strukturer och tydliga målsättningar framgångsfaktorer för långsiktigt resultat.

Att genomföra en skolkulturanalys, dvs att man förstår sin skola och dess förutsättningar är en förutsättning för att kunna bedriva ett framgångsrikt utvecklingsarbete. I verksamhetsuppföljningen framkommer att rektorerna arbetar mer och mer med detta och att man fokuserar på lärande i större utsträckning än tidigare. Det kan då bland annat handla om att fokusera på förväntningar hos både elever och lärare högre utsträckning.

Den statliga lågstadiesatsningen har inneburit fler anställda pedagoger i årskurs F-3. Ett flerlärarsystem har även införts på mellan- och högstadiet på flera av Linköpings kommunala skolor. Systemet bygger på samverkan mellan lärare för

att i högre grad skapa möjligheter att nå alla elever. Det kollegiala samarbetet leder till ökad likvärdighet och ökat gemensamt ansvar för att eleverna ska nå så långt som möjligt i sitt lärande.

En framgångsfaktor vad gäller goda förutsättningar för ett fungerande ledarskap är tillgången till olika stödfunktioner som t.ex. förstälärare och koordinatörer för specialpedagogiskt stöd. På de skolor där man har ett främjande och förebyggande elevhälsoarbete och har alla funktioner inom elevhälsan på plats har man goda förutsättningar för elevernas lärande. De olika funktionerna inom elevhälsan möjliggör bland annat tidiga insatser oavsett årskurs som eleven går i.

Fortsatta utmaningar

En fortsatt utmaning är att få ett ännu tydligare fokus på lärande och ökad likvärdighet mellan klassrummen. Svårigheter med att rekrytera behörig personal gör detta ännu mer komplext. Rektor kan justera i organisationen för att skapa större likvärdighet. Det behövs fortsatt kompetensutveckling, bland annat för att möta upp utbildad personal.

Måluppfyllelsen, framförallt i matematik, NO och svenska som andraspråk behöver höjas. De insatser som är gjorda (exempelvis Mattelyftet) har inte gett önskat resultat ännu.

Intresset för förskoleklassens uppdrag och medvetenhet hos både rektorer och deras personal om uppdraget för förskoleklassen är mycket större idag än för fem år sedan. Regeringen har fattat beslut om att förskoleklassen kommer att bli obligatorisk från och med höstterminen 2018. Rektorerna beskriver att detta kommer att leda till ännu bättre förutsättningar för elevernas lärande.

Det systematiska kvalitetsarbetet måste fortsatt utvecklas för att bygga ihop styrkedjan från nämnd till klassrum.

En av utmaningarna är att skapa goda förutsättningar för att få skolledare att orka arbeta kvar och att minska omsättningen av rektorer. Fokus måste vara ett hållbart ledarskap. Verksamhetsuppföljningen visar att den tid som rektorerna lägger på lokalfrågor är för hög idag. Ett annat uppdrag som rektorerna lägger mycket tid på är rekrytering och vikariehantering. Här behöver stödet till cheferna utvecklas så att de kan lägga tyngdpunkten på det pedagogiska ledarskapet.

Ett av de stora utvecklingsområdena framöver är programmering och digitalisering, vilket kommer att kräva stora insatser av olika slag på olika nivåer i organisationen. I verksamhetsuppföljningen ger rektorerna uttryck för att man vill ha hjälp och stöd i detta.

Resultat kopplade till aktiviteter och nämndens indikatorer

Förskoleklass

I förskoleklassen genomförs varje år en kartläggning av barnets språkförståelse på svenska och man mäter barnens ordförståelse, grammatiska språkförståelse, fonologiska medvetenhet, tal och minne. Samtliga dessa delar är av stor betydelse för barnets framtida läs- och skrivutveckling. Resultatet av kartläggningen ger skolan en grund för att ge tidigt stöd både till enskild elev eller grupp av elever.

Skillnaden i resultat är fortfarande stor mellan skolor i socioekonomiskt utsatta områden och övriga områden. Det är av stor vikt att fortsatt återföra resultatet från förskoleklassen till förskolan i syfte att vidareutveckla arbetet med barnens språkutveckling.

Årskurs 1

Sedan läsåret 2016/17 är det obligatoriskt att genomföra ett bedömningsstöd i matematik och svenska/svenska som andraspråk. Målet är att alla elever i årskurs 1 ska kunna läsa, definitionen av vad detta innebär finns formulerat i kunskapskraven i läroplanen för ämnena svenska och svenska som andraspråk.¹

Våren 2017 uppnådde 95 % av eleverna som läste svenska och 75,9% av eleverna som läste svenska som andraspråk kunskapskravet. Spridningen mellan skolorna är stor, framför allt vad gäller svenska som andraspråk. En av orsakerna till det lägre resultatet i svenska som andraspråk kan vara hur lång tid som eleven varit i Sverige.

Årskurs 3

I årskurs 3 beskriver kunskapskraven för varje ämne den lägsta godtagbara kunskapsnivån för en elev. De nationella proven (NP) prövar dessa kunskapskrav. Varje NP består av flera kortare delprov där resultaten bedöms utifrån om eleverna uppnått eller inte uppnått kravnivån på delprovet.

Andelen elever i årskurs 3 som har klarat alla delprov i de nationella proven i svenska/svenska som andraspråk har ökat något jämfört med 2016. I matematik har resultatet sjunkit något. Det handlar då framför allt om att flickor fått sämre resultat.

¹ <https://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/svenska#anchor4>

Fler flickor än pojkar klarar samtliga delprov i både matematik, svenska och svenska som andraspråk. Störst skillnad mellan könen är det i svenska/sva. Framförallt gäller det de tre delprov som handlar om att skriva som flickorna klarar bättre. Detta är ett mönster som återkommer i de nationella proven i svenska i årskurs 6 och 9.

Det är stor skillnad i måluppfyllelse mellan skolorna, andelen elever som klarat alla delprov varierar mellan 17 % -100 % i matematik och 37 % -100 % i svenska/SVA.

Årskurs 6

Betygspoängen i svenska och matematik ligger i princip oförändrat kvar på samma nivåer under perioden 2015-2017. I svenska som andraspråk har en sänkning av betygspoängen skett, samtidigt som andelen elever som läser SVA ökat, vilket kan vara en del i analysen av det lägre resultatet. 70 % av de nyanlända eleverna i årskurs 6 hade vårterminen 2017 inte nått kravnivåerna för betyget E i SVA. (Nyanländ – har kommit till Sverige de senaste 4 åren)

När man jämför betygspoängen i årskurs 6 för de elever som är bosatta i socioekonomiskt utsatta områden (Skäggetorp, Berga, Ryd) med övriga elever kan man se att det fortfarande är stor skillnad, speciellt i matematik och svenska som andraspråk.

80 % av eleverna i årskurs 6 har minst betyget E i samtliga ämnen. De ämnen med högst måluppfyllelse är bild och slöjd. Engelska är det ämne som har den högsta andelen elever med betyg A eller B, även i ämnet Idrott och hälsa har en stor andel av eleverna fått betyget A eller B.

I jämförelse med landets 11 största kommuner ligger Linköping på en mittenplats vad gäller andelen elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Ämnen som sticker ut positivt för Linköpings del är: svenska, slöjd, idrott och hälsa, teknik, kemi. Det ämne som sticker ut negativt är svenska som andraspråk.

När utbildningskontoret följt upp behörigheten att undervisa i svenska som andraspråk i årskurs 4-6 kan konstateras att behörigheten är låg.

Årskurs 9

Under läsåret 2015/16 invandrade många ungdomar som började i den svenska skolans högstadium. Några av dessa elever har valt att använda sig av möjligheten att gå ett tionde eller elfte skolår i grundskolan. Dessa elever får ett nytt slutbetyg efter det extra året/åren. Den ovanligt stora förändringen i elevsammansättningen i årskurs 9 både nationellt och lokalt, tillsammans med svårigheter att betygsätta elever som kommit till Sverige kort tid innan slutbetygen sattes, gör att resultaten inte är direkt jämförbara med tidigare år.

I den årskull som lämnade årskurs 9 i Linköping våren 2017 motsvarar andelen nyanlända elever (1-4 år i Sverige) 8 % av eleverna. Gruppen har generellt sett gått kortare tid i skolan i det land de kommer ifrån jämfört med övriga elever.

Meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 visar på en svag nedgång jämfört med föregående år, det ligger nu på 218,2. Flickor har fortsatt högre meritvärde. För de elever som inte är nyanlända är meritvärdet jämförbart med tidigare år.

Elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning har ett högre meritvärde än elever vars föräldrar har förgymnasial/gymnasial utbildning. Skillnaden mellan grupperna har dock minskat sedan föregående år, framförallt för att den elevgrupp vars föräldrar har förgymnasial/gymnasial utbildning har ett högre meritvärde 2017 jämfört med 2016. För skolorna i Linköping är det fortsatt viktigt att analysera resultaten för att kunna utveckla arbetet i klassrummet så att föräldrarnas utbildningsbakgrund minskar i betydelse.

Behörigheten för samtliga elever till gymnasieskolans yrkesprogram låg våren 2017 på 78,8 %. Detta är lägre än föregående år. Knappt en fjärdedel av de nyanlända eleverna i åk 9 (2017) är behöriga till yrkesprogram. Behörigheten för elever som inte är nyanlända är behörigheten betydligt högre, 87,1 %.

Bland de elever som inte är behöriga till yrkesprogram finns även ett antal elever med relativt högt meritvärde, men som inte klarat minst betyget E i antingen svenska, matematik eller engelska.

För de elever som bor i socioekonomiskt utsatta områden ligger behörigheten till yrkesprogram på 58 %, för övriga områden ligger den på 82 %. En av förklaringarna till den lägre behörigheten är att fler nyanlända elever har mottagits på skolorna i de socioekonomiskt utsatta bostadsområdena. För att kunna arbeta framgångsrikt har ett samlat förvaltningsövergripande arbete initierats.

Sveriges kommuner och landsting ger varje år ut Öppna Jämförelser med bland annat resultat utifrån kommunens demografiska förutsättningar uträknat till ett modellberäknat värde. I redovisningen för Linköping har resultaten förbättrats de tre senaste åren både när det gäller meritvärde och behörighet till yrkesprogram på gymnasieskolan. Linköping ligger dock fortfarande något under det förväntade värdet.

Attitydundersökning, Om mig och Skolinspektionens elevenkät

Attitydundersökning kommer att genomföras våren 2018 istället för hösten 2017, skälet till detta är att både Skolinspektionen genomfört sin enkätundersökning i årskurs 5 och 9 samt att Region Östergötland genomfört OM- kartläggningen riktad till elever i årskurs 8 under hösten 2017. Det innebär att det inte finns resultat för 2017 kopplade till nämndens indikatorer som rör attitydundersökningen.

Skolinspektionens enkät berör bl.a. områdena utmanande undervisning, trygghet och arbetsro samt elevinflytande. Genomgående har årskurs 5 i de kommunala skolorna höga resultat på de olika frågorna, det område som får lägst resultat är studiero. Det är små förändringar i resultaten sedan föregående undersökning som genomfördes hösten 2015.² För årskurs 9 ligger resultaten något lägre än för årskurs 5, men är jämförbara med övriga medverkande skolenheter i årskurs 9 i landet. Resultaten för Linköpings skolor är i stort sett oförändrade i jämförelse med föregående mätning.³

En enkät, kallad Om Mig, genomförs årligen i årskurs 8 i hela regionen. I enkäten svarar ungdomarna på bl.a. på frågor om hälsa och trygghet. Flickor i årskurs 8 i Linköping upplever en större otrygghet än pojkar i skolan. Under den senaste terminen anger 11 % av eleverna att de varit utsatta för mobbning. Av dessa elever anger ca en fjärdedel att de fått hjälp av skolpersonal.

Av flickorna i årskurs 8 anger 60 % att de ofta känner sig stressade en vanlig dag i skolan. Pojkarna känner sig enligt enkäten mindre stressade än flickorna. Detta är ett resultat som håller i sig från tidigare år. Generellt sett mår pojkar bättre än flickor. Sämst hälsa uppger ungdomar med annan könsidentitet. Det är en viktig uppgift att på alla skolor vidareutveckla elevhälsans främjande och förebyggande arbete.

Statsbidrag

Under 2017 genomfördes insatser kopplade till de statliga satsningarna när det gäller läxhjälp. Hjälp med läxor eller annat stöd i skolarbetet utanför den ordinarie undervisningstiden har erbjudits i någon form på alla skolor. Lov- och sommarskolor har under året erbjudits i olika former. Särskilt statsbidrag har funnits för att finansiera sommarskolorna. I rektorens redovisningar framgår att det framförallt gett elever möjlighet att nå kunskapskraven i olika ämnen.

För nyanlända elever erbjuds extra undervisning utöver timplanen i svenska som andraspråk, kostnaderna täcks av ett statsbidrag. Insatsen bedöms ha stor betydelse för dessa elever, då det svenska språket är en viktig förutsättning för att utvecklas i alla skolans ämnen.

På flera skolor genomförs insatser i form av samlad skoldag där läxhjälp, återkoppling lärare -elev och fritidsaktiviteter kombineras.

Frånvaro

Andelen elever som har varit frånvarande mer än 10 % har ökat på samtliga stadier sedan föregående år. Störst ökning av frånvaron (både giltig och ogiltig) finns i årskurs 7-9 där nästan 40 % av eleverna är frånvarande mer än 10 %. Frånvaro på 10 % motsvarar ca en månad på ett läsår eller en halv månad på en termin. Frånvaron kan bero på flera saker; beviljad ledighet, anmäld sjukfrånvaro och ogiltig frånvaro.

Det är inte någon större skillnad mellan pojkar och flickor vad gäller frånvaro i åk 1-6. I årskurs 7-9 har pojkar högre ogiltig frånvaro än flickor, men det skiljer sig mycket åt mellan skolorna. I årskurs 9 var en tredjedel av den totala frånvaron ogiltig frånvaro. En del av eleverna har mycket hög frånvaro, men mest handlar det om ströfrånvaro. Lektioner mellan kl 8-10 har mer ogiltig frånvaro än andra.

I årskurs 7-9 fanns knappt 300 nyanlända elever under vårterminen 2017. Dessa elever hade generellt sett en hög frånvaro, över hälften hade frånvaro över 10 %, en femtedel av eleverna hade en frånvaro över 20 %.

Det finns ett samband mellan frånvaro och behörighet till yrkesprogram på gymnasiet, likaså mellan frånvaro och meritvärde. Redan vid en frånvaro mellan 10-15 % minskar generellt sett både meritvärde och andelen behöriga till yrkesprogram.

Respektive skola arbetar aktivt med de elever som har hög frånvaro, särskilda insatser genomförs för att öka närvaron. Framgångsfaktorer är bland annat bra inskolning vid studieövergångar, tidiga insatser samt att man tidigt uppmärksammar elever med ströfrånvaro. En annan framgångsfaktor är elevhälsans främjande och förebyggande arbete och att skapa goda relationer mellan vuxna och elever. Flera av högstadieskolorna har anställt s.k. elevcoacher som bl.a. har ansvar för att fånga upp elever som inte kommer till skolan.

Behöriga lärare

Utbildningskontoret redovisade för första gången hösten 2017 andelen undervisande lärare som är behöriga i matematik, svenska och svenska som andraspråk för respektive stadium. Sedan den första mätningen har andelen

² För resultat åk 5 <http://siris.skolverket.se/siris/ris.openfile?docID=577879>

³ För resultat åk 9 <http://siris.skolverket.se/siris/ris.openfile?docID=578041>

behöriga lärare på samtliga stadier ökat, men fortfarande är behörigheten i svenska som andraspråk låg, framförallt på mellanstadiet. Det finns 12 skolor i årskurs 4-6 som inte har några behöriga lärare i svenska som andraspråk alls. Då måloppfyllelsen utifrån kunskapskraven i ämnet också är låg är det av stor vikt att analysera resultatet på både skol- och huvudmannanivå.

Skälet till ökningen i behörighet på respektive stadium är svår att analysera, men det kan bero på att registreringen har blivit bättre, att fler legitimationer har kommit in och att skolorna har uppmärksammat på problemet och genomfört insatser.

Kompetensutvecklingsinsatser

Läraryftet 2 är en statlig satsning som riktar sig till lärare som inte har behörighet för de ämnen som de undervisar i. Hittills har ca 300 lärare och fritidspedagoger deltagit i kurser inom Läraryftet II. Linköpings kommun har i denna satsning prioriterat studier i bl a svenska och svenska som andraspråk för att höja kompetensen bland kommunens lärare. I dessa studier ingår läs- och skrivutveckling och lässtrategier som en del i kurserna. Cirka 50 lärare har hittills läst kurser inom svenska/svenska som andraspråk.

Sedan 2015 är det även möjligt att läsa speciallärarutbildning inom Läraryftet II. Under innevarande läsår läser drygt 25 lärare till speciallärare inom läs- och skrivutveckling, matematik och utvecklingsstörning.

Utöver detta deltar ca 20 lärare från Linköpings kommunala grundskolor i en uppdragsutbildning till speciallärare med inriktning språk-, skriv- och läsutveckling alternativt matematik 90 hp, som genomförs av Högskolan Kristianstad. Utbildningen till speciallärare avslutas under vt-2018, varför det är för tidigt att redovisa eventuella resultat eller effekter.

I syfte att öka kompetensen kring specialpedagogiska frågor har 22 lärare under ht 16 - vt 17 genomgått en utbildning i specialpedagogik om 7,5 hp. Deltagande lärare var mycket positiva till utbildningen och upplevde att de fått möjlighet att diskutera synen på elever i svårigheter, elevers möjligheter till lärande och utveckling, den pedagogiska lärandemiljön och det pedagogiska förhållningssättet. De upplevde även att de fick möjlighet att värdera och kritiskt granska pedagogiska sammanhang som fokuserar på elever i svårigheter.

Den statliga satsningen Läslyftet, en kompetensutvecklingsinsats i språk-, läs- och skrivdidaktik för lärare och förskollärare, genomförs på majoriteten av våra kommunala grundskolor under läsåret 2017/18. Samtidigt genomförs även Skolverkets fortbildning ”Specialpedagogik för lärande” på ett antal skolor. Uppföljning av dessa båda satsningar kommer att göras under hösten 2018.

Utbildningen ”Skolutveckling för ledningsgrupper” syftar till att erbjuda ledningsgrupper vetenskapligt grundade kunskaper och verktyg för att gemensamt utveckla undervisningen på skolan. Effekterna av utbildningen är att ledningsgruppen på deltagande skolor har stärkt sin gemensamma, vetenskapligt grundade, referensram samt erhållit konkreta verktyg att använda i skolutvecklingsarbetet. Skolorna har även haft ett konstruktivt utbyte med andra deltagande skolors ledningsgrupper och därigenom ökat kunskapen om såväl sitt eget som andra skolors arbete med att systematiskt undersöka och utveckla undervisningen.

Grundsärskola

Grundsärskolan är till för de barn och ungdomar som bedöms inte nå kunskapsmålen i grundskolan för att de har en utvecklingsstörning. Utbildningen ska vara anpassad efter varje elevs förutsättningar och så långt det är möjligt motsvara den som ges i grundskolan. Även de barn och ungdomar som har fått en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning på grund av hjärnskada, föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, har rätt att följa grundsärskolans läroplan. Barn och ungdomar med autism eller autismliknande tillstånd har endast rätt att följa grundsärskolans läroplan om de har en utvecklingsstörning.

Träningskolan finns som inriktning för grundsärskoleelever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i grundsärskolans ämnen.

Inom grundsärskolan går totalt 156 elever, av dessa går 65 elever i grundsärskoleklass och 70 elever i träningsklass. Eleverna är fördelade på fem olika skolor. Det finns 26 elever som är mottagna i grundsärskolan men som går i klass i grundskolan, eleverna läser grundsärskolans kursplaner. Eleverna finns på 17 olika skolor.

Grundsärskolan är nioårig. Om eleven inte nått kunskapsmålen finns möjlighet till 800 timmar extra undervisning, fördelad på max två år.

Indikatorer

	Kopplat mot nämndens respektive mål	Indikator	Målvärde	Föregående värde	Uppnått värde	Trend
1	Lust och engagemang	Andel elever som uttrycker att de känner sig trygga i grundsärskolan (attitydundersökningen).	100 %	Låg svarsfrekvens	Låg svarsfrekvens	
2	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande elevers syn på deras inflytande i grundsärskolan (attitydundersökning, svar från vårdnadshavare).	100 %	Låg svarsfrekvens	Låg svarsfrekvens	

Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse grundsärskola

- Fortsatt arbete för att öka svarsfrekvensen på attitydundersökningen för grundsärskolan
- Utvecklingsarbete kring bedömning av elevernas resultat och progression
- Läslyftet för all personal inom grundsärskolan
- Inrättande av gemensam ledningsgrupp för rektorer i grundsärskolan i syfte att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet

Nämndens analys samt bedömning

Framgångsfaktorer

Flera av de tidigare grundsärskolorna har samlokaliseras i Vallastadens skola, vilket lett till en samordningsvinst för de verksamheter som finns på skolan. Det har bl.a. inneburit att personalens kompetens kan nyttjas på ett effektivare sätt och ett bättre samarbete när det gäller vikarier, framför allt på Vallastadens skola, men även för övriga enheter.

Läsårets tre fokusområden är desamma för alla grundsärskolor; läs- och skrivutveckling med fokus på kommunikation, arbete med roller, ansvar och medarbetarskap samt gemensamma rutiner. Rektorerna beskriver att inrättandet av koordinatörer för specialpedagogiskt stöd är en framgångsfaktor för högre måluppfyllelse. Grundsärskolorna har under året tagit fram ett antal gemensamma handlingsplaner för att skapa större likvärdighet vad gäller arbetet i verksamheterna.

Utvecklingen av grundsärskolornas elevhälsoarbete har stärkt likvärdigheten inom stadierna och övergången mellan stadierna. En annan effekt har varit att elevstödsprocessen har blivit tydligare för personalen. Kompetensutvecklingsinsatser har samordnats inom hela grundsärskolan. EHT-arbetet har också stärkt elevinflytandet. En annan effekt har blivit ett strukturerat samarbete på organisation- grupp- och individnivå. Särskilda lösningar i form av externa lokaler för enskilda elever har minskat.

EHT-teamets arbete med enkäter och fokusintervjuer med eleverna stärker elevinflytandet och ger en bild av flera av de områden som idag efterfrågas i attitydundersökningen. Det handlar bland annat om elevernas upplevelse av den psykosociala och fysiska miljön.

Fortsatta utmaningar

Det finns ytterligare behov av ändamålsenliga lokaler, bland annat handlar det om möjligheter att ta emot elever med stora multifunktionsnedsättningar årskurs 1-9. Dessa elever behöver mycket utrymme och många utrymmeskrävande hjälpmedel. Prognosen visar att antalet elever i träningskolan ökar överlag, redan till hösten 2018 saknas lokaler för elever i årskurs 7-9. Att anpassa lärmiljön för elever som har svårt att fungera i en social kontext kräver flexibla lärmiljöer för att de ska kunna vara inkluderade i undervisningen.

Likvärdig bedömning av elevernas progression är ett påbörjat utvecklingsområde.

Fritidshemmen som är kopplade till grundsärskolan (inriktning träningskola) behöver utveckla sin pedagogiska verksamhet utifrån fritidshemmets styrdokument.

Attitydundersökningen för elever i grundsärskolan besvaras av deras vårdnadshavare. Under de två senaste åren har svarsfrekvensen varit mycket låg, varför analys inte varit möjlig. Skolinspektionens enkät berör bl.a. områdena utmanande undervisning, trygghet och arbetsro samt elevinflytande. Skolinspektionens enkät besvarades av endast två vårdnadshavare, vilket inte heller ger tillräckligt underlag för analys. Utbildningskontoret arbetar fortsatt för att undersöka hur svarsfrekvensen kan ökas alternativt hitta andra metoder för att kunna få tillräckligt underlag för en analys.

Fritidshem och annan pedagogisk verksamhet

Linköpings kommun erbjuder fritidshem för elever från 6 års ålder till och med vårterminen det år de fyller 10 år. Från och med höstterminen det år då elever fyller 10 till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år erbjuds öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem. Elever med särskilda behov kan dock ha en placering i fritidshem även under tiden i mellanstadiet.

Fritidshemmets uppdrag är att komplettera förskoleklassen och skolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda dem en meningsfull fritid, främja allsidiga kontakter och social gemenskap.

För 2018 beräknas ca 6 400 barn vara inskrivna i fritidsverksamheten. Fritidsverksamheten finns på ca 45 skolor (gäller fritidshem med fler än 5 barn inskrivna). Ca 85 % av skolbarnen (6-9 år) beräknas vara inskrivna i fritidshem.

Indikatorer

	Kopplat mot nämndens respektive mål	Indikator	Målvärde	Tidigare värde	Uppnått värde	Utveckling
1	Maximalt lärande	Andel lärare med inriktning fritidshem eller fritidspedagoger med fritidspedagogexamen.	70 %		Arbete pågår med att ta fram uppgifter	
2	Lust och engagemang	Andel barn som uttrycker att de känner sig trygga på fritidshemmet (åk 1-3, attitydundersökningen).	100 %	Höstterminen 2016 96,9 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
3	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande barns syn deras på inflytande i fritidshem (attitydundersökningen).	100 %	Höstterminen 2016 90,5	Attitydundersökning genomförs vt-18	
4	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande barns syn på deras inflytande i öppen fritidshemsverksamhet (attitydundersökningen).	100 %	Höstterminen 2016 85,5 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	

Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse i fritidshemmet

- Anställt förstelärare i fritidshem
- Förstelärare i fritidshem har erbjudits coachingutbildning
- Ökad personaltäthet i fritidshemmen
- Implementering av nytt läroplanskapitel för fritidshemmet

- Insynsbesök (2016-17) på fritidshem på samtliga skolor

Nämndens analys samt bedömning

Andelen årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen är i Linköpings kommun 52 %. Andelen legitimerade lärare bland dem som har befattningen fritidspedagog är 36 % (93 av 258 är behöriga att undervisa i grundskolan i årskurs 1-6 i estetiska ämnen).

Verksamhetsuppföljningen visar att intresset för fritidshemmets uppdrag och medvetenheten hos rektorerna om fritidshemmets uppdrag är mycket större idag än för fem år sedan. Sedan 2016 har fritidshemmet ett eget kapitel i läroplanen, där syfte och centralt innehåll förtydligas för att bidra till att öka kvaliteten och likvärdigheten i verksamheten. Rektorerna beskriver att detta kommer att leda till ännu bättre förutsättningar för att genomföra tidiga insatser för elever.

Under läsåret 2016-17 har insatser för implementering av det nya kapitlet i läroplanen om fritidshemmet genomförts, målgruppen har varit rektorer och fritidshemspersonal. Insatserna kommer att fortsätta under 2018, varför det är för tidigt att beskriva effekterna.

Barn- och ungdomsnämnden tillsatte under läsåret 2016/17 tjugo nya förstelärartjänster mot fritidshem. Uppdraget som förstelärare i fritidshem innebär att arbeta för att säkra god undervisning och utveckla verksamheten. Avsikten med att tillsätta förstelärare i fritidshem är att ytterligare höja kvaliteten i fritidshemmen och även att ge bättre förutsättningar för rekrytering. Förstelärare i fritidshem har deltagit i en coachingutbildning.

Inom ramen för den statliga fritidshemssatsningen har antalet pedagoger kunnat ökas, vilket skapar bättre förutsättningar för att kunna arbeta med fritidshemmets lärandeuppdrag.

Attitydundersökning kommer att genomföras våren 2018 istället för hösten 2017, beroende på att Skolinspektionen genomfört sin enkätundersökning i årskurs 5 och 9. Det innebär att det inte finns resultat för 2017 direkt kopplade till indikatorerna.

Ungdoms- och fritidsverksamhet 10-16 år samt förebyggande verksamhet

Från och med höstterminen det år då eleven fyller 10 till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år erbjuds öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem. Den öppna fritidsverksamheten ska komplettera skolan både tids- och innehållsmässigt så att verksamheterna tillsammans bidrar till barnens allsidiga utveckling och lärande. Öppen fritidsverksamhet finns på 26 olika ställen i kommunen varav 4 drivs i enskild regi.

För ungdomar i årskurs 7-9 erbjuds fritidsverksamhet under i första hand kvällar och helger. Den består av öppen verksamhet och riktade aktiviteter och erbjuds i olika stadsdelar. Kommungemensamma satsningar genomförs vid skolavslutning, lov och övriga helger. Samverkan sker med grundskola, föreningar, socialtjänst och polis. Verksamheten organiseras under två verksamhetschefer med undantag för Skäggetorpsskolan, Rydsskolan och Ljungsbroskolan där verksamheten drivs av skolans rektor.

Linköpings kommun erbjuder föräldrastöd för alla föräldrar med barn i åldern 1-18 år. Faktorer i uppväxtmiljön, framförallt barns relationer till sina föräldrar, har stor betydelse för hälsan under hela livet. Olika föräldrakurser anordnas med särskilt fokus på nyanlända familjer. Utöver detta sker olika förebyggande verksamheter, flera av dem i samverkan med socialtjänst och Region Östergötland.

Indikatorer

	Mål	Indikator	Målvärde	Föregående värde	Uppnått värde	Trend
32.	Lust och engagemang	Andel barn som uttrycker att de känner sig trygga i den öppna fritidsverksamheten (åk 4-6, attitydundersökningen).	100 %	95,8 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
33.	Lust och engagemang	Andel ungdomar som uttrycker att de känner sig trygga i fritidsgårdsverksamheten (åk 7-9, attitydundersökningen).	100 %	93,6 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
44.	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande barns syn på deras inflytande i öppen fritidshemsverksamhet (attitydundersökningen).	100 %	85,5 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
45.	Lust och engagemang	Andel positiva svar gällande ungdomars syn på deras inflytande i fritidsgårdsverksamheten (attitydundersökningen).	100 %	86,0 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	
46.	Likvärdiga möjligheter	Ungdomarnas totalbedömning gällande kommunens fritidsgårdsverksamhet (attitydundersökningen).	100 %	85,1 %	Attitydundersökning genomförs vt-18	

Genomförda aktiviteter för att nå högre måluppfyllelse

- Öppen verksamhet för ungdomar 13-16 år med inriktning på kvällar och helger
- Fritidsgårdsverksamhet med fokus på kvällar och helger
- Samordnad sommarverksamhet med Kultur och fritidskontoret
- Förebyggande verksamheter i dialog med social nämnder och Regionen

Nämndens analys samt bedömning

Öppen fritidsverksamhet 10-13 år

I verksamheten deltar ca 1 400 barn.

Det skiljer sig mycket åt hur stor andel av barnen som deltar i den öppna fritidsverksamheten på olika skolor. Detta kan ha flera orsaker såsom t.ex. olika tillsynsbehov, men kan även ha sin orsak i olika förutsättningar och kvalitet i den verksamhet som erbjuds. Under 2018 behöver denna fråga genomlysas för att säkra en likvärdig öppen fritidsverksamhet.

Fritidsgårdsverksamhet 13-16 år

Fritidsgårdarna besöks regelbundet av knappt 20 % av eleverna i årskurs 7-9, vilket innebär ca 600 ungdomar. De flesta av dessa besökare deltar i verksamhet en eller flera gånger i veckan. En något högre andel pojkar än flickor besöker verksamheten.

En genomlysning av kvalitetsarbetet på fritidsgårdarna har genomförts. Genomlysningen pekade på ett antal förbättringsområden. Barn- och ungdomsnämnden har utifrån detta fastställt ett inriktningsdokument som innehåller ett förtydligande om vad nämndens mål om Maximalt lärande, Likvärdighet och Lust och engagemang betyder för ungdoms- och fritidsverksamheten.

För att öka måluppfyllelsen behöver bl.a. ett bredare utbud av aktiviteter erbjudas för att nå ungdomars olika intressen och behov. Därvid har ett antal övergripande utvecklingsområden tagits fram. Nämnden har gett skolchefen i uppdrag att återkomma med förslag till indikatorer för måluppfyllelse, organisation och ett utvecklat systematiskt kvalitetsarbete där en modell för insynsbesök kan utgöra en del i kvalitetsarbetet. Indikatorerna har använts vid insynsbesök under 2017.

En översyn pågår för att skapa en flexibel organisation för att kunna möta ungdomarna på ett relevant sätt under dag, kväll och helg men även under olika delar av året. För att nå både ungdomar och deras vårdnadshavare har en digital

applikation tagits fram där all verksamhet presenteras. Via ”appen” kan personalen snabbt nå ungdomarna med information om olika arrangemang.

En plan kommer att tas fram för att skapa en helhetssyn på kommunens fritidsverksamhet. Detta kommer att göras tillsammans med kultur- och fritidskontoret.

Sommarverksamhet

Sommarverksamheten har samordnats med kultur- och fritidskontoret. Ett brett utbud av aktiviteter har genomförts. Många föreningar har genomfört verksamhet och flest aktiviteter har erbjudits i början och slutet av sommarlovet. Kommunens fritidshem och öppna verksamheter har bl.a. erbjudit utflykter, resor och bad/simning.

Förebyggande verksamheter

Ett socialt investeringsprojekt (Familjelotsen) har genomförts och avslutades vid halvårsskiftet 2017. Målgruppen var familjer som har barn i grundskoleåldern som är aktuella inom socialtjänsten och där en eller flera i familjen har en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Målet med projektet var att i nära samarbete med familjerna utveckla metoder och förbättra samordningen av kommunens stöd för familjer med sammansatta behov. Utvärderingen visar på goda resultat och barn- och ungdomsnämnden har fått i uppdrag att tillsammans med omsorgsnämnden ta fram ett förslag på långsiktig lösning utifrån de resultat som finns i utvärderingen.

Skolfam är en förebyggande arbetsmodell för barn som är placerade i familjehem och som går i grundskolan årskurs F - 7. Modellen syftar till att öka förutsättningarna för en god utveckling av skolresultat och därmed skapa goda möjligheter till ett bra liv i samhället. Barn- och ungdomsnämnden samverkar med socialnämnden och ett Skolfamteam har startats upp under 2017.

Linköpings kommun erbjuder föräldraskapsstöd för alla föräldrar med barn i åldern 1-18 år. Föräldrastöd erbjuds i generella familjeprogram, men även i form av anpassade kurser för olika målgrupper. Under 2017 har en omstrukturering gjorts. Fler anställda med föräldrastödskompetens finns idag i på familjecentralerna och på förskolor i kommunen. Antalet centrala kurser har därmed minskats.

Barn- och ungdomsnämnden och omsorgsnämnden har under 2017 haft markeringsmedel för att satsa på föräldrastödsaktiviteter riktade till nyanlända och andra familjer som inte är integrerade i det svenska samhället. Detta har gjorts genom en satsning på ”mentorsfamiljer” (omsorgsnämnden) och genom att öka antalet anställda med både flerspråkig- och föräldraskapskompetens i de socialt utsatta bostadsområdena (barn- och ungdomsnämnden).

Råd Stöd och Hälsa är en mottagning som genom tidiga insatser erbjuder rådgivning, stöd och behandling till barn/ungdomar i åldersgruppen 6-20 år och deras föräldrar. Målsättningen är att förebygga och minska psykisk ohälsa. Verksamheten sker i samverkan med bildningsnämnden, socialtjänsten och Region Östergötland, där barn- och ungdomsnämnden finansierar en specialpedagog.

Gällande ungdomsmottagningen i Linköping har samverkan skett med andra nämnder och med regionen.

Inom ungdoms- och fritidsverksamheten sker ett arbete med hedersrelaterade frågor. Verksamheten bedrivs i form av ”Shanazis hjältar/hjältinnor” som består av ungdomar som utbildats i att möta andra ungdomar i hedersrelaterade frågor. Verksamheten har riktats till både pojkar och flickor.

En gemensam modell kallad ”Det handlar om kärlek” genomförs på högstadieskolorna. Under en vecka finns olika intressenter (kommunen och frivilliga organisationer) samlade på skolan med fokus på barns rättigheter och hedersrelaterade frågor. Skolorna har upplevt detta som en positiv och viktig insats.

Samråd har skett mellan representanter från kommunen bl.a. barn och ungdomsnämnden tillsammans med romska aktivister. En reviderad handlingsplan håller på att tas fram för att öka kunskap och ha extra fokus på utbildning för att barn med romsk härkomst ska få bättre förutsättningar att lyckas i skolan.

Verksamhetsuppföljning

Kvalitetsarbete

För att nå framgång är det viktigt att det finns en gemensam syn i hela verksamheten på de viktiga prioriteringarna och att fokus är på de frågor för vilka det finns evidens i vetenskap samt beprövad erfarenhet. Nämnden har därför tre kommunicerbara mål som är kända i hela verksamheten. Målen är desamma för alla nämndens verksamheter. Till målen har nämnden kopplat ett antal indikatorer som kan följas över tid på både kommun- och enhetsnivå. De statliga målen och majoritetens samverkansprogram har legat till grund för framtagande av barn- och ungdomsnämndens mål, indikatorer och aktiviteter.

Utbildningskontoret följer systematiskt upp de indikatorer som barn- och ungdomsnämnden tagit beslut om. Resultaten följs upp på skolnivå där rektor har stöd i analysen av områdeschef och kvalitetskoordinator.

Utbildningskontoret tar också fram fördjupade resultatbilder för de skolor som så önskar. Det kan bland annat handla om s.k. value added-statistik, lärares betygssättning, trender över tid m.m.

För att öka kunskapen om hur elever från grundskolan klarar sina gymnasiestudier genomförs resultatuppföljningar tillsammans med rektorer i grund- och gymnasieskola. Vid dessa tillfällen följs bl.a. elevers resultat över tid för att få en bild av hur betygen från grundskolan står sig på gymnasiet.

Som ett underlag för analysarbetet görs jämförelser för att se hur Linköping förhåller sig till andra kommuner när det gäller ett antal nyckeltal.

Insynsbesök genomförs idag i förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem samt inom ungdoms- och fritidsverksamheten. Insynsbesök görs regelbundet även i de fristående verksamheterna.

Arbete har påbörjats för att stärka det systematiska kvalitetsarbetet i syfte att länka samman kvalitetsarbetet mellan huvudman och verksamhetens olika enheter på ett tydligare sätt än tidigare. En likvärdig verksamhetsuppföljning har under 2017 gjorts som en del av detta. Verksamhetsuppföljningen lyfter fram både styrkor och förbättringsområden.

Utmaningar

En stor utmaning är att öka måluppfyllelsen för alla barn och elever utifrån deras förutsättningar. För att kunna lyckas med arbetet med högre måluppfyllelse måste barn, elever och personal känna engagemang, delaktighet och trygghet.

Antalet barn och elever ökar kraftigt de kommande åren vilket kommer att ställa stora krav på att planera lokaler och bemanna förskolor och grundskolor med legitimerad och behörig personal. Både när det gäller förskolan och grundskolan är det en utmaning att tillse att det finns ändamålsenliga lokaler som möter ökningen av antalet barn och elever. I arbetet mot en högre måluppfyllelse behövs fortsatt metodutveckling för att främja nyanlända barns och elevers lärande.

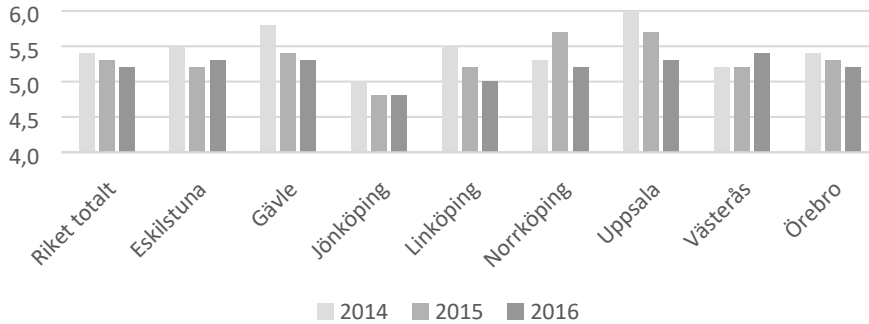
Verksamheten har som helhet ett stort rekryteringsbehov både utifrån pensionsavgångar, övriga avgångar och ökande barnkullar. Rekryteringen av förskollärare och lärare inom förskola, fritidshem och grundskola behöver fortsatt prioriteras de kommande åren. Dessutom måste rekrytering av lärare som är behöriga att undervisa i svenska som andraspråk fortsätta. På grund av bristen på utbildade förskollärare och lärare krävs extraordinära insatser samt nytänkande på olika nivåer i kommunen.

Skillnaderna i elevernas resultat är stor mellan elever i de socioekonomiskt utsatta områdena och övriga bostadsområden. Detta är en fråga där det behövs en övergripande samverkan i kommunen. I barn- och ungdomsnämndens olika verksamhetsområden behöver arbetsätt och arbetsformer fortsatt utvecklas och implementeras för att alla elever, oavsett bakgrund och förutsättningar, ska ha möjlighet att komma så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Jämförelser och verksamhetsmått

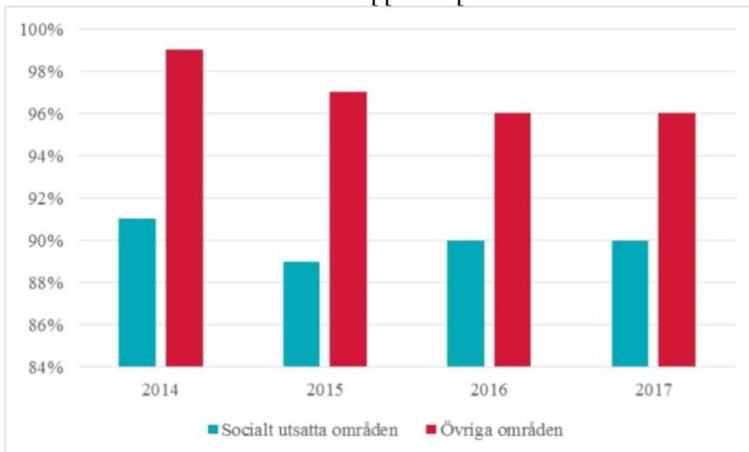
Personaltätthet i förskolan

Personaltätthet, antal barn per årsarbetare

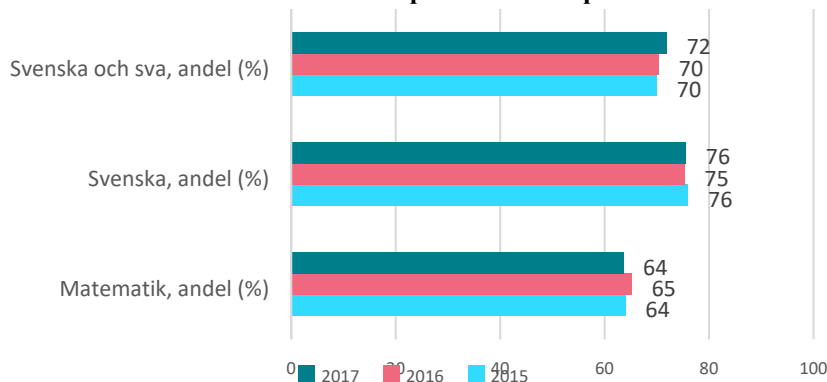

Diagrammet visar att personaltätheten för kommunala förskolor. Personaltätheten har ökat de senaste åren. Preliminära uppgifter gällande 2017 års personaltäthet ligger på 4,76 barn per årsarbetare jämfört med 5,0 barn per årsarbetare 2016. Statsbidrag gällande mindre barngrupper i förskolan bidrar till att personaltätheten ökar.

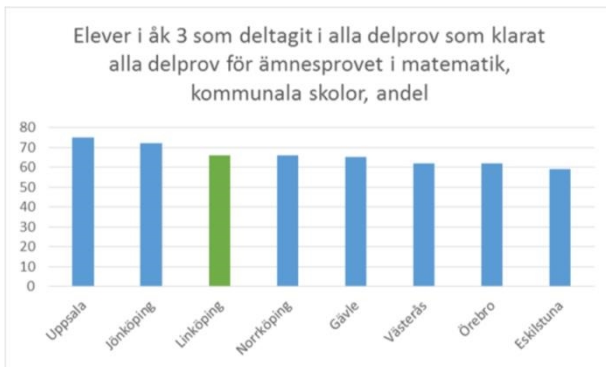
Andel inskrivna barn i förskolan uppdelat på socioekonomiskt utsatta områden och övriga områden

Andel elever i åk 3 som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska/SVA respektive matematik

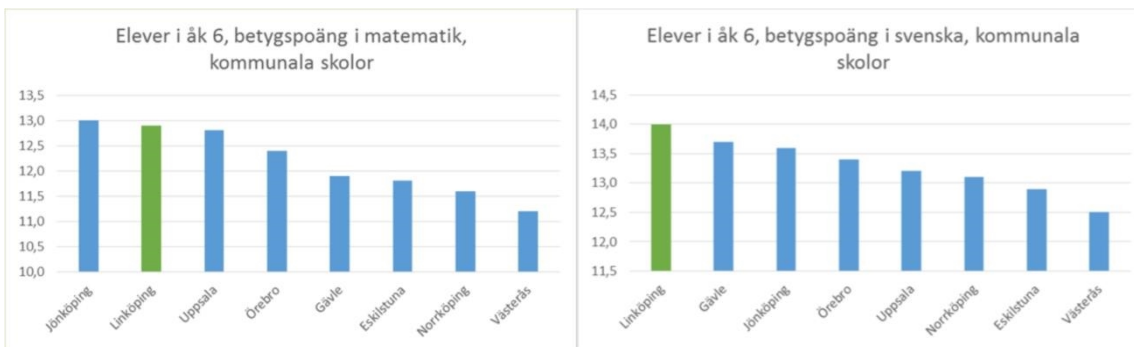

Linköpings kommunala skolors resultat 2015-2017.

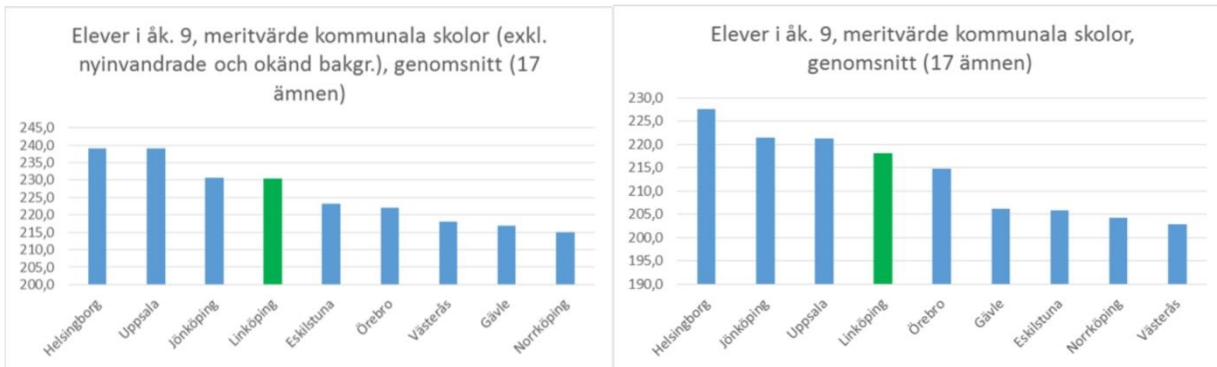
Linköpings resultat är det tredje högsta av de åtta samarbetskommunerna.

Elevers betygspoäng i åk 6 i matematik och svenska 2017

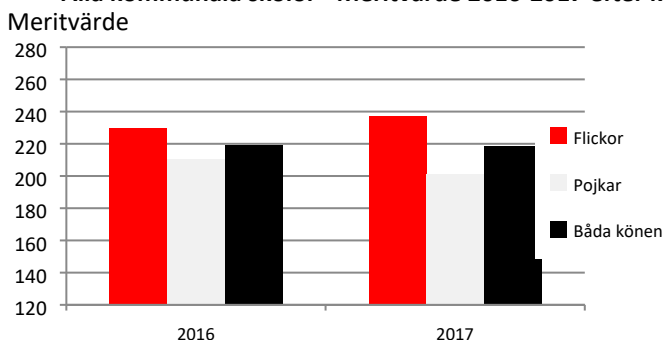
Diagrammen visar betygspoängen i matematik och svenska för elever i årskurs 6, Linköpings resultat ligger väl till i förhållande till samarbetskommunerna.

Meritvärde årskurs 9

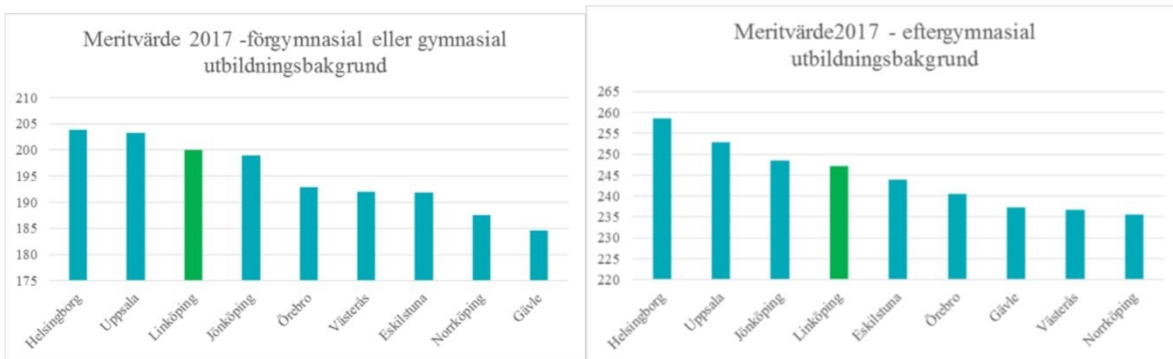
Meritvärdet för elever i kommunala skolor i samarbetskommunerna, dels för samtliga elever, dels exklusive nyanlända elever.

Alla kommunala skolor - Meritvärde 2016-2017 efter kön

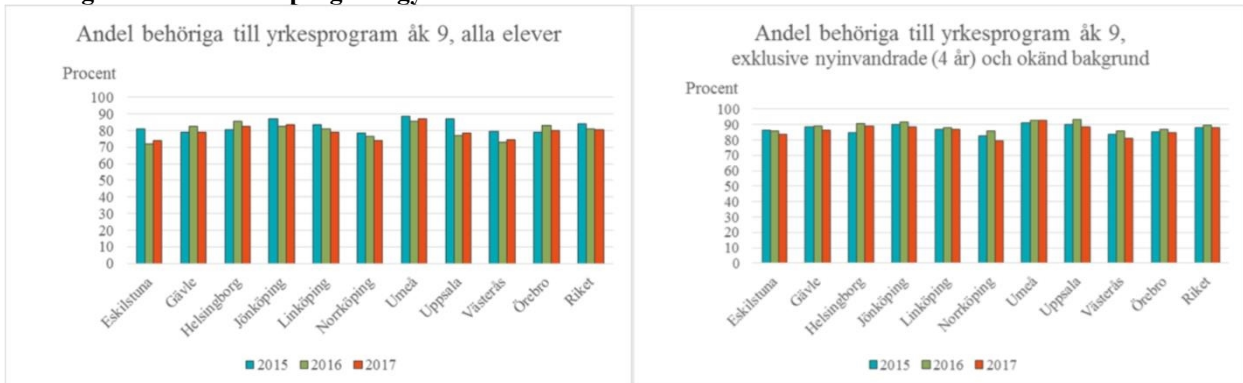
Meritvärdet för samtliga elever i årskurs 9 visar på en svag nedgång jämfört med föregående år, det ligger nu på 218, 2. Flickor har högre meritvärde jämfört med pojkar och skillnaden mellan könen har ökat. För de elever som inte är nyanlända är meritvärdet jämförbart med tidigare år. För den gruppen var meritvärdet 230,4 våren 2016 och våren 2017 hade det stigit till 230,7.

Det är en ökad spridning av meritvärdet mellan eleverna, för år 2017 är det en förbättring av de lägsta resultaten samtidigt som andelen elever med mycket höga betyg ökar.

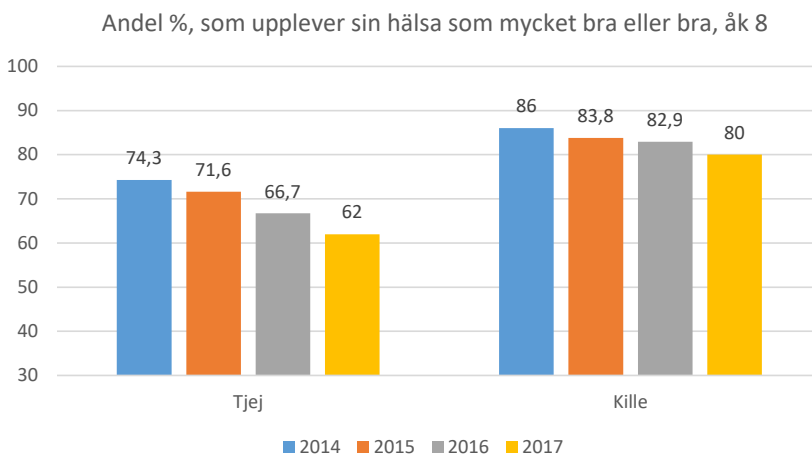

Föräldrars utbildningsbakgrund har enligt forskning stor betydelse för elevers meritvärde. Elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning har generellt sett högre meritvärde än de elever vars föräldrar har förgymnasial eller gymnasial utbildningsbakgrund.

Behörighet till nationellt program gymnasieskolan vt-17

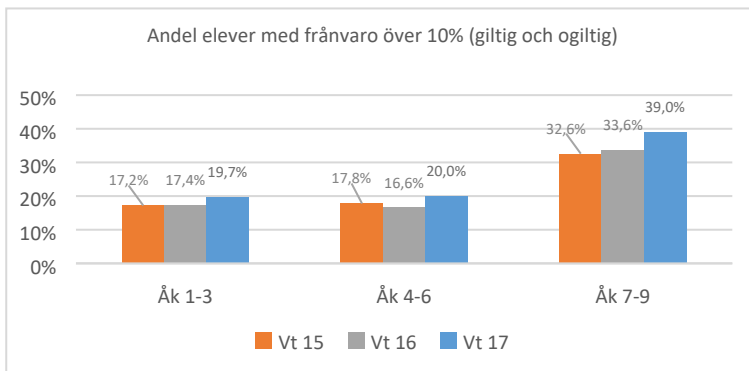

Andel som upplever sin hälsa som mycket bra eller bra

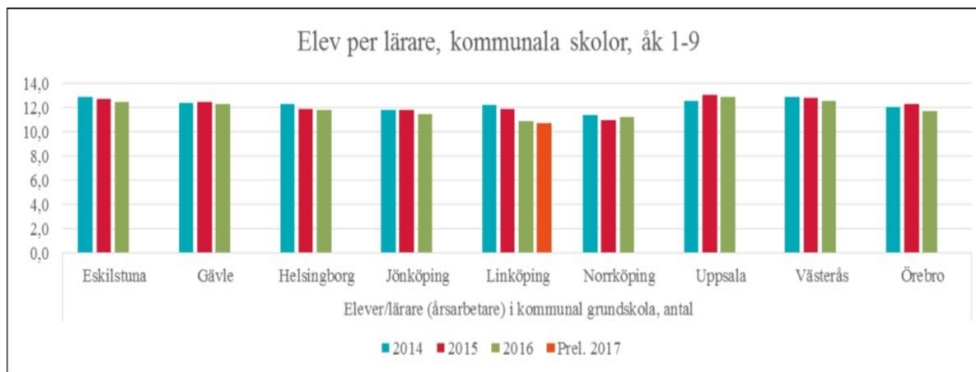

Enkätfråga i "Om Mig" till elever i årskurs 8 i undersökningen som genomfördes hösten 2017. Undersökningen genomförs på alla skolor i regionen. Resultatet visar en stor skillnad på pojkar och flickor. Andelen som uppger att de har en mycket bra eller bra hälsa har minskat, framförallt för flickor. I Linköping uppger en högre andel pojkar men framförallt flickor att de har en dålig eller mycket dålig hälsa jämfört med tidigare år.

Andel elever med frånvaro över 10 procent

Frånvaron i alla årskurser ökar, störst är ökningen i åk 7-9. Nästan 40 % av eleverna på högstadiet är frånvarande mer än 10 %.

Lärartätheten i Linköpings kommun har ökat under 2016 och 2017 i högre utsträckning än i jämförelsekommunerna.

Verksamhetsmått	Bokslut 2017	Budget 2017	Budget - avvikel se 2017	Bokslut 2016	Förändri ng. 2017-2016 antal	Förändr. 2017- 2016 %
Barn i förskola och annan pedagogisk verksamhet	8 481	8 264	217	8 267	214	2,6%
varav förskola	8 310	8 104	206	8 082	228	2,8%
varav familjedaghem	171	160	11	186	-15	-7,8%
Barn i fritidshem	7 352	7 281	71	7 198	155	2,1%
varav fritidshem	6 302	6 326	-24	6 148	154	2,5%
varav öppen fritidsverksamhet	1 050	955	95	1 049	1	0,1%
Elever i grundskolan	17 740	17 802	-62	17 283	457	2,6%
varav förskoleklass	1 844	1 862	-18	1 840	4	0,2%
varav grundskola	15 896	15 940	-44	15 443	453	2,9%
Elever i grundsärskolan	154	153	1	156	-1	-1,0%
varav grundsärskoleklass	131	134	-3	133	-2	-1,4%
varav individintegrerade	23	19	4	23	0	1,8%

Antalet inskrivna barn och elever har ökat inom samtliga verksamheter exklusive familjedaghem och särskola jämfört med 2016. När det gäller grundskolan så beror ökningen dels på att elevantalet i grundskolan ökar generellt utifrån befolkningsökning men även på ett antalet nyanlända elever ökat senaste åren.

Ekonomi

Driftsammandrag, netto tkr

Verksamhet	Bokslut 2017	Budget 2017	Avvikelse / Resultat	Bokslut 2016	Bokslut 2015
Barn- och ungdomsnämnden	2 700	2 605	-94	2 620	2 913
Grundskola	1 689 498	1 686 599	-2 900	1 617 302	1 508 048
Grundsärskola	67 331	59 517	-7 815	60 363	58 204
Förskola och annan pedagogisk verksamhet	1 031 659	1 007 057	-24 602	965 053	946 194
Fritidshem	233 857	247 534	13 676	237 008	222 963
Ungdoms- och fritidsverksamhet, förebyggande verksamhet	56 608	57 544	936	53 142	50 075
<i>Övrig verksamhet</i>					
Vårdnadsbidrag	0	0	0	1 243	4 051
Verksamhetssystem	-501	159	660	630	-1 262
Särskild omsorg hos den kommunala utföraren (LSS)	423	0	-423	57	152
Summa	3 081 576	3 061 014	-20 562	2 937 417	2 791 338
<i>varav kostnader</i>	<i>3 531 518</i>	<i>3 412 396</i>	<i>-119 122</i>	<i>3 303 117</i>	<i>3 068 962</i>
<i>varav intäkter</i>	<i>-449 942</i>	<i>-351 382</i>	<i>98 560</i>	<i>-365 700</i>	<i>-277 624</i>

Kommentarer

Barn- och ungdomsnämnden redovisar ett negativt resultat på sammanlagt -20 562 tkr, vilket motsvarar 0,7 % av nämndens ram. Kostnadsutvecklingen mellan åren beror på löneökningar men även på ökade volymer när det gäller barn och elever samt på ökade kostnader för bland annat lokalhyror.

Tabell över resultat per verksamhet fördelat på nämndens anslagsdel och de kommunala enheterna

Verksamhet	Resultat 2017	varav nämnden	varav kommunala enheter	Avvikelse i %
Barn- och ungdomsnämnden	-94	-94	0	
Grundskola	-2 900	18 186	-21 086	-0,2%
Grundsärskola	-7 815	-8 840	1 025	-13,1%
Förskola och annan pedagogisk verksamhet	-24 602	-17 809	-6 794	-2,4%
Fritidshem	13 676	-738	14 415	5,5%
Ungdoms- och fritidsverksamhet, förebyggande verksamhet	936	-1 070	2 006	1,6%
<i>Övrig verksamhet</i>			0	
Verksamhetssystem	660	660	0	
Särskild omsorg hos den kommunala utföraren (LSS)	-423	0	-423	
Summa	-20 562	-9 705	-10 857	-0,67%

Barn- och ungdomsnämnden redovisar ett negativt resultat på sammanlagt -20 562 tkr med fördelningen -9 705 tkr för nämndens anslagsdel och -10 857 tkr för de kommunala enheterna. Demografisk justering är gjord mot kommunstyrelsen vilket innebär att samtliga tabeller är justerade för demografi.

Nämndens anslagsdel (-9 705 tkr)

Det negativa resultatet avseende nämndens anslagsdel om -9 705 tkr beror framförallt på ett underskott när det gäller lokaler om -25 mnkr, som till större delen finns i förskolan. Ett underskott om 6 mnkr finns även inom särskola och särskolefritids, där nämnden inte får demografisk kompensation för förändrade volymer. För 2018 har medel tillskjutits barn- och ungdomsnämnden i samband med budgetbeslutet i kommunfullmäktige i juni. Nämndens kostnader för lokaler och särskola hanteras för 2018 inom ram.

Det finns även ett underskott när det gäller barn i behov av extraordinära stödinsatser. En översyn genomförs när det gäller resursfördelningen för extraordinära stödinsatser.

Underskotten möts för 2017 till viss del upp av nämndens resursmedel och överskott när det gäller utvecklingsmedel som finns främst inom grundskolan.

Ingen större avvikelse finns jämfört med prognosen i oktober. Per den 31 oktober prognostiserades ett underskott om -13 000 tkr gällande nämndens anslagsdel. Det förbättrade resultatet om 3 295 tkr beror bland annat på något högre intäkter än beräknat gällande föräldraavgifter, statsbidrag för nyanlända samt något lägre kostnader gällande resursmedel och utvecklingsmedel.

Ett högt antal nyanlända elever i verksamheten har medfört ökade kostnader. Kostnaderna för 2017 beräknas ha täckts av den beviljade tilläggsbudgeten för ett ökat flyktingmottagande för 2017 om 14 300 tkr.

Kommunala enheterna (-10 857 tkr)

De kommunala enheterna redovisar ett negativt resultat om -10 857 tkr. Det negativa resultatet finns främst inom grundskolan men även ett underskott finns gällande förskolan. Resultatet för fritidshem och grundskola är sammanlagt -6 671 tkr. Det negativa resultatet beror bland annat på ökade städkostnader samt färre inskrivna barn i förskolan än beräknat.

Underskottet finns hos ett antal enheter och där har åtgärder satts in för att se över lämpliga insatser. I samband med budgetarbetet för 2018 har åtgärder vidtagits för att anpassa organisationen och nå en ekonomi i balans. Ökade kostnader i och med tecknande av nya städavtal har försvårat budgetarbetet och innebär att prioriteringar behöver göras. Uppföljning och analys har genomförts av de ökade städkostnaderna och möjligheter till att minska dessa ses över i den mån det är möjligt. Tätare uppföljningar kommer att genomföras under 2018 för att säkerställa en ekonomi i balans.

En osäkerhet finns när det gäller utfallet på statsbidragen inför kommande läsår, framförallt när det gäller mindre barngrupper i förskolan.

Ett visst underskott finns när det gäller LSS-verksamheten där en utökning av antalet platser lett till ökade kostnader. Kostnaderna har delvis täckts av omsorgsnämnden som är beställare av verksamheten.

Ingen större avvikelse finns jämfört med prognosen i oktober. Per den 31 oktober prognostiserades ett underskott om -13 422 tkr. Det förbättrade resultatet om 2 565 tkr beror på något högre intäkter än beräknat gällande ersättning för olika utbildningsinsatser och statsbidrag samt något lägre kostnader när det gäller personal, läromedel och övrigt material.

Investeringar

Investeringar, tkr	Bokslut	Budget	Avvikelse	Bokslut	Bokslut
	2016	2017		2015	2014
Grundskola inkl f-klass	18 536	18 310	226	21 521	19 106
Grundsärskola	753	270	483	105	128
Förskola och annan pedagogisk verksamhet	7 654	7 740	-86	4 295	3 625
Fritidshem	23	1 080	-1 057	77	135
Ungdoms- och fritidsverksamhet	65	150	-85	120	146
Summa investeringar	27 030	27 550	-520	26 118	23 140
<i>varav utgifter</i>	<i>27 030</i>	<i>27 550</i>	<i>-520</i>	<i>26 118</i>	<i>23 140</i>
<i>varav inkomster</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Kommentarer

Under 2017 har barn- och ungdomsnämnden investerat för totalt 27 030 tkr. Av dessa består 8,5 miljoner kronor av återinvesteringsutrymme som har fördelats ut till verksamheterna. Resterande investeringsmedel har främst använts till inventarier på nybyggda, utbyggda eller renoverade skolor och förskolor. Även medel till fokusbibliotek har fördelats under året.

Lokalförsörjning

Under 2017, har c:a 300 nya förskoleplatser, c:a 450 nya flexibla förskola/skolplatser och c:a 900 skolplatser färdigställts. I samband med att nya förskolor/skolor har öppnat har c:a 75 äldre och uttjänade förskoleplatser avvecklats och c:a 130 skolplatser.

Nya förskolor/skolor färdigställda 2017

Förskola	Nygårdsvägen, Skäggetorp
Förskola, tillfällig paviljong	Berga/Bäck
Förskola, tillfällig paviljong	Vikingstad
Förskola	Bankekind
Förskola/Skola F-6	Norrberga, Sturefors
Förskola/skola F-6	Bogestadsskolan, Harvestad
Skola/Särskola	Vallastadens skola
Skola	Kvinnebyskolan
Skola 7-9	Folkungaskolan
Skola 7-9	Berzeliusskolan

Nämnden har i sin lokalförsörjningsplan ett stort antal nya objekt för att möta behovet av nya förskole- och skolplatser. Nya platser skapas genom upphandling i konkurrens (LOU) eller genom direktupphandling i befintliga fastigheter. Trots att ett stort antal nya förskole- och skolplatser tillkommit under året finns fortfarande en brist på platser i vissa delar av kommunen.

I Vikingstad, Gottfridsberg, Harvestad och Södra Ekkällan är behovet av nya förskoleplatser stort. I Vikingstad och Södra Ekkällan pågår arbete med upphandling av en nya förskolor/skolor och i Harvestad och Gottfridsberg och pågår byggnation som färdigställs under 2018 respektive 2019.

Nyckeltalsredovisning – befintliga lokaler

Typ av lokal	Area/plats, kvm	Lokalkostnad/plats, tkr/år	Nyttjandegrad
Förskola	11,0	15,9	90-102 %

Kommentar: I kommunens hyresavtalsregister KARPLAN finns idag ingen möjlighet att registrera kapacitet för skolor och därmed få ut nyckeltal area per plats, lokalkostnad per plats och nyttjandegrad.

Nyckeltalsredovisning – exempel på lokalprojekt, färdigställda 2017

Typ av lokal	Area/plats, kvm	Lokalkostnad/plats, tkr/år	Nyttjandegrad
Nygårdsvägen-Skäggetorp-FSK	10,7	17,6	100 %
Berga tillfällig. Pav. FSK	9,9	32,9	100 %
Bankekind, Lerboga FSK	10,1	19,1	85 %
Norrberga, Sturefors FSK/GR	11,4	25,1	100 %
Vikingstad tillfällig. Pav. FSK	9,1	36,1	100 %

Kommentar: Hög lokalkostnad/plats på de två förskolorna i Vikingstad och Berga förklaras av korta tillfälliga hyresavtal.